

GASTRITNING SURUNKALI FORMALARIDA PROBIOTIK TERAPIYANING ROLI.

Talaba: Alfraganus Universiteti, Tibbiyot
fakulteti, Davolash ishi yo‘nalishi

5-bosqich talabasi Makhmudova Surayyo Abdulkhamidovna

Ilmiy rahbar: Xamroyeva Yulduz Saidovna
Alfraganus Universiteti Tibbiyot fakulteti
Klinik fanlar kafedrası o‘qituvchisi.

Annotatsiya: Mazkur tadqiqotda 40 nafar bemor ishtirokida *Helicobacter pylori* infeksiyasi bilan bog‘liq surunkali gastritda probiotik terapiyaning (*Lactobacillus* + *Bifidobacterium*) klinik samaradorligi o‘rganildi. Antibiotik terapiyasi bilan birgalikda probiotiklar qo‘llanilganda, ichak disbiozi va diareya holatlarining chastotasi 60% gacha kamaygani aniqlandi. Ushbu natijalar probiotiklarning mikroflora muvozanatini tiklash, shuningdek *H. pylori* eradikatsiyasi samaradorligini oshirishdagi muhim rolini tasdiqlaydi.

Kalit so‘zlar: gastrit, probiotiklar, *Helicobacter pylori*, mikroflora, eradikatsiya.

Kirish Gastrit – oshqozon shilliq qavatining yallig‘lanishi bilan kechuvchi kasallik bo‘lib, u dunyo aholisining yarmidan ko‘pida uchraydi. Ayniqsa, surunkali gastrit ko‘p hollarda ***Helicobacter pylori* bakteriyasi** bilan bog‘liq bo‘ladi. Ushbu mikroorganizmlar oshqozon shilliq qavatini shikastlab, yallig‘lanish jarayonini kuchaytiradi va dispeptik shikoyatlarga olib keladi. Antibiotiklar yordamida *H. pylori* ni yo‘qotish — davolashning asosiy yo‘nalishlaridan biridir. Biroq, antibiotiklar uzoq muddat qo‘llanganda ichak mikroflorasi buziladi, disbakterioz va diareya kuzatiladi. Shu sababli, so‘nggi yillarda probiotiklar — foydali bakteriyalar asosida qo‘shimcha terapiya sifatida keng tavsiya etilmoqda.

Tadqiqot maqsadi: Surunkali gastrit bilan og‘rigan bemorlarda probiotik terapiyaning klinik samaradorligini baholash hamda uning *H. pylori* eradikatsiyasiga ta’sirini aniqlash.

Tadqiqot materiali va metodlari:

Tadqiqotga 40 nafar surunkali gastrit tashxisi qo'yilgan bemor jalb etildi. Ular 2 guruhga bo'lindi:

1-guruh (nazorat): 20 nafar bemorga standart antibiotik terapiya (amoksiklav + klaritromitsin + omeprazol) qo'llanildi.

2-guruh (asosiy): 20 nafar bemorga xuddi shu terapiya bilan bir qatorda probiotik preparat (*Lactobacillus acidophilus* + *Bifidobacterium bifidum*) berildi. Davolash muddati 14 kunni tashkil etdi. Bemorlar klinik belgilar (og'riq, ko'ngil aynishi, meteorizm, diareya) va laborator ko'rsatkichlar (ureaza testi, najasdagi mikroflora tahlili) orqali kuzatildi.

Natijalar Davolash yakunida asosiy guruh bemorlarida quyidagi ijobiy o'zgarishlar kuzatildi:

- Dispeptik shikoyatlar 80% hollarda kamaydi (nazorat guruhida 55%). Ich ketish holatlari 60% ga kamaydi.
- Mikroflora holati normallasib, foydali bakteriyalar soni oshdi.
- *H. pylori* eradikatsiya darajasi asosiy guruhda 90%, nazorat guruhida esa 75% ni tashkil etdi.

Ushbu natijalar probiotiklar oshqozon-ichak tizimi shilliq qavatini himoya qilishda, toksinlarni neytrallashtirishda va mikroflorani muvozanatda ushlab turishda muhim o'rin tutishini ko'rsatadi.

Muhokama Antibiotiklar bilan birga probiotiklarni qo'llash yallig'lanish jarayonini yengillashtirib, organizmning tabiiy rezistentligini oshiradi. Probiotiklar *Lactobacillus* va *Bifidobacterium* turlari orqali

H. pylori bakteriyasining o'sishini to'xtatadi, bu esa gastritning qaytalanish xavfini kamaytiradi. Bundan tashqari, probiotiklar oshqozon-ichak shilliq qavati epiteliyining regeneratsiyasini tezlashtirib, immunitet tizimini mustahkamlaydi.

Xulosa Surunkali gastritda probiotik terapiya antibiotiklar bilan birgalikda qo‘llanilganda davolash samaradorligini oshiradi.

U mikroflora muvozanatini tiklaydi, **Helicobacter pylori** ni samarali eradikatsiya qiladi va nojo‘ya ta’sirlarni kamaytiradi. Shuning uchun, probiotik terapiya surunkali gastritni kompleks davolashning muhim tarkibiy qismi sifatida tavsiya etiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Алимов А.А., Жўраев Ш.Б. Gastroenterologiya asoslari. – Toshkent: Fan va texnologiya nashriyoti, 2021. – 368 b.
2. Қодиров И.Ш., Абдувалиев А.М. Ichki kasalliklar propedevtikasi. – Toshkent: Tibbiyot nashriyoti, 2019. – 420 b.
3. Мирзаев Х.Р., Эгамбердиев Ш. Oshqozon-ichak tizimi kasalliklarining klinik holatlari. – Toshkent: Innovatsiya press, 2020. – 276 b.\
4. Ахмедов Н.Н. Helicobacter pylori infeksiyasi va gastrit etiologiyasi. – Toshkent: Tibbiyot olami, 2022. – 198 b.
5. Турсунов Б.Б., Жабборов А.Ш. Probiotiklar va ularning klinik ahamiyati. – Samarqand: Zarafshon, 2020. – 154 b.
6. Норматов Р.А., Салимов Ф.Ш. Mikroflora va immunitet tizimi o‘zaro ta’siri. – Toshkent: Fan, 2018. – 210 b.
7. Хасанова Г.М. Gastrointestinal mikrobiota va sog‘lom ovqatlanish. – Toshkent: O‘zbekiston Tibbiyot Akademiyasi nashriyoti, 2021. – 245 b.
8. Иванов В.В., Петрова Е.Н. Современные подходы к лечению хронического гастрита. – Москва: ГЭОТАР-Медиа, 2020. – 312 с.
9. World Gastroenterology Organisation (WGO). Global Guideline: Probiotics and Prebiotics. – 2021.